

IISALMEN UIMARIT

**TURVALLISUUS- JA
PELASTUSSUUNNITELMA**

LAADITTU: 14.9.2023

PÄIVITETTY: 14.8.2025

SISÄLTÖ

1	YLEISTÄ	3
2	TURVALLISUUS HARJOITUSVUOROILLA.....	3
2.1	Yhteydenottoaika hätäkeskukseen ja viestintälaite.....	3
2.2	Kriisiviestintäryhmä	4
2.3	Ensiapuvälineet.....	4
2.4	Kuljetussuunnitelma	4
2.5	Onnettomuusraportointi, kirjanpito ja tapausten analysointi	4
2.6	Kriisin jälkihoito	4
3	TOIMINTA ERILAISISSA ONNETTOMUUSTILANTEISSA	4
3.1	Voimakas nenäverenvuoto.....	5
3.2	Pienet haavat ja naarmut	5
3.3	Liukastumiset ja pienet kuumat	5
3.4	Vedestä pelastaminen: autettava tajuissaan veden pinnalla	5
3.5	Vedestä pelastaminen: autettava tajuttomana pinnalla tai uima-altaan pohjalla	5
3.6	Toiminta sairauskohtauksissa.....	6
3.7	Tajuttomuus	6
3.8	Elvytystilanne	6
3.9	Toiminta tulipalon sattuessa	7
3.10	Toiminta kloorivuodon / rikkivuodon sattuessa.....	7
3.11	Toiminta sähkökatkon sattuessa	7
3.12	Toiminta uloste tai oksennusvahingon sattuessa	7
4	LASTEN JA NUORTEN TURVALLISUUTTA JA KOSKEMATTOMUUTTA EDISTÄVÄT TOIMET	8
4.1	Rikostaustan selvittäminen	8
4.2	Yhteiset pelisäännöt.....	9
4.3	Seuran ongelmanratkaisumalli ja toiminta ongelmatilanteissa	10
5	LIITE 1: SÄÄNNÖT IISALMEN UIMARIT RY:SSA LASTEN- JA NUORTEN KANSSA TYÖSKENTELEVILLE JA VAPAAEHTOISILLE.....	11

1 YLEISTÄ

Tämän turvallisuus- ja pelastussuunnitelman avulla hallituksen jäsenet, seuran toimijat, valmentajat ja vapaaehtoiset pystyvät ennaltaehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä ja toimimaan tapaturman tai alaikäisen turvallisuutta tai koskemattomuutta vaarantavan teon syntyessä hallitusti. Tämä asiakirja on hyväksytty seuran hallituksessa lokakuussa 2023. Toiminnanjohtaja tai seuran puheenjohtaja vastaa tämän suunnitelman tarkastamisesta ja päivittämisestä vuosittain syksyllä ennen uinti-kauden aloitusta.

Turvallisen toimintaympäristön varmistamiseksi:

- Seuran toiminnanjohtaja ja seurakoordinaattori osallistuvat uimahallin turvallisuuskoulutukseen kerran vuodessa
- Seura järjestää kaksi kertaa vuodessa turvallisuuskoulutuksen valmentajille, ohjaajille ja seuratoimijoille
- Seurassa on uinninvalvojakurssin suorittaneita henkilöitä
- Seuran kaikki täysi-ikäiset ohjaajat ja valmentajat ovat vähintään SPR Hätäensiapu 4h koulutuksen käyneitä
- Jokaisissa seuran ohjatuissa harjoituksissa uimahallin ollessa suljettuna on vähintään yksi Hätäensiapukoulutuksen suorittanut ohjaaja
- Seuran alaikäiset ohjaajat ja valmentajat saavat ensiapukoulutusta seuran järjestämänä Seuran työntekijät ja vapaaehtoiset sitoutuvat lasten- ja nuorten turvallisuutta ja koskemattomuutta edistäviin toimintatapoihin ja sitoutuvat **Säännöt Iisalmen Uimarit ry:ssä lasten- ja nuorten kanssa työskenteleville ja vapaaehtoisille** -dokumentin sisältöön, liite 1.

2 TURVALLISUUS HARJOITUSVUOROILLA

Yleisöuintiajan ulkopuolella Iisalmen Uimareiden allasharjoitusvuorojen turvallisuudesta vastaavat seuramme vesipelastus- ja ensiaputaitoiset valmentajat ja he ovat pelastustaitoisia siitä altaasta / tilasta, jossa heidän ohjaamansa ryhmä harjoittelee. Sunnuntaiaamun harjoituksissa uimakoulutoiminnan turvallisuusvastaava on toiminnanjohtaja tai seurakoordinaattori tai hänen määräämänsä henkilö.

2.1 Yhteydenottopaikka hätäkeskukseen ja viestintälaitte

Valmentajalla (ryhmän / harjoitusvuoron vastuuhenkilöllä) on oma matkapuhelin uimahallin allasalueella. Vakavassa onnettomuustilanteessa hän tai hänen määräämänsä toinen henkilö soittaa hätäkeskukseen. Tämän jälkeen, kun tilanne on ammattilaisten hoidossa, ilmoitetaan tapahtuneesta harrastajan vanhemmille sekä toiminnanjohtajalle tai muulle kriisiviestintäryhmän jäsenelle.

Kukaan yksittäinen seuratoimija (roolista riippumatta) ei kommentoi tapahtunutta muille tahoille kuin kriisiviestintäryhmälle ja viranomaisille. Valokuvia eikä henkilönimiä julkaista kriisiasioissa. Tarvittaessa tiedotustilaisuuden pitää kriisiviestintäryhmä tai viranomainen.

Saukko-uimahallin yhteystiedot:

- Joukolankatu 15, 74120 Iisalmi

- Kassan puhelinnumero 040 350 2534, uimahalli@iisalmi.fi
- Allasosaston puhelinnumero 040 350 2528
- Kuntosalin puhelinnumero 040 830 2700, juho.ruotsalainen@iisalmi.fi
- Kiinteistöhoitaja Arto Karppinen p. 040 637 1991 / kiinteistöpäivystys 24/7 p. 040 838 0160

2.2 Kriisiviestintäryhmä

Kriisihallinnan kokoonpano

- Toiminnanjohtaja Elisa Kettunen (0504648965)
- Seurakoordinaattori Anni Mustonen (0503447413)

2.3 Ensiapuvälineet

Iisalmen Uimareiden ensiapulaukun säilytyspaikka on allasosaston varaston 185 ylähyllä. Ensiapualaukussa on sidetarpeita, laastareita, puhdistusainetta, kylmäpusseja, pillimehuja, hunajaa ja suolaa. Seuran ensiapulaukku käytetään ensisijaisesti uimahallin ollessa suljettuna. Uimahallin aukioloaikana allasvalvomosta saa ensiaputarvikkeita. Mikäli seuran ensiapulaukusta ei löydy tarvittavaa välineistöä, allasvalvomon ensiapulaukku saa käyttää. Allasvalvomossa sijaitsee defibrillaattori.

2.4 Kuljetussuunnitelma

Vakavan onnettomuuden sattuessa soitetaan hätäkeskukseen 112 ja tilataan ambulanssi onnettomuuspaikalle. Uimahallin osoite: Iisalmen Saukko-uimahalli, Joukolankatu 15, 74120 Iisalmi. Mikäli loukkaantunut voidaan kuljettaa itse Iisalmen Aluesairaalaan, harjoitusvuoron vastuuhenkilö vastaa kuljetusjärjestelyistä.

2.5 Onnettomuusraportointi, kirjanpito ja tapausten analysointi

Onnettomuuksista ja läheltä piti -tilanteista tulee heti tiedottaa toiminnanjohtajaa tai seurakoordinaattoria. Seuran hallitus käsittelee seuran harjoitusvuoroilla tapahtuneet onnettomuustilanteet ja päättää mahdollisista kehittämistoimista. Seuran toiminnanjohtaja huolehtii onnettomuuskirjanpidon arkistoinnista, sekä uimahallin onnettomuuslomakkeen täyttämisestä.

2.6 Kriisin jälkihoito

Kriisissä mukana olleisiin ollaan yhteydessä (toiminnanjohtaja) ja kartoitetaan mahdollinen ammattiavun tarve. Jos ammattiapua tarvitaan, ohjataan henkilöt ammattiavun piiriin:

- <https://pshyvintointialue.fi/sosiaali-ja-kriisipaivystys>
- ympärivuorokautinen päivystysnumero 0447183930.

Tarjotaan mahdollisuutta purkaa sisäisesti tapahtunutta nopealla aikataululla.

3 TOIMINTA ERILAISSA ONNETTOMUUSTILANTEISSA

Yleisohje

1. Vakavissa onnettomuuksissa soita aina ensin 112.
2. Estä lisäonnettomuuksien synty.
3. Anna ensiapua omien taitojesi mukaan.

4. Jos olet epävarma siitä, tarvitseeko loukkaantunut henkilö ammattiapua, soita varmuuden vuoksi 112:een ja kuvaa heille tilanne

Hätätilanne Soita 112

1. Kerro kuka olet.
 2. Kerro mistä soitat ja anna mahdollisimman tarkka kuvaus ympäristöstä:
 3. Iisalmen Saukko-uimahalli, Joukolankatu 15, 74120 Iisalmi
 4. Kerro mitä on tapahtunut
 5. Vastaa esitettyihin kysymyksiin
 6. Älä katkaise puhelua ennen kuin hätäkeskus antaa luvan lopettaa
 7. Älä tämänkään jälkeen varaa puhelinta muihin puheluihin, sillä hätäkeskus saattaa haluta sinulta vielä lisätietoja.
- Soita uudelleen, jos tilanne muuttuu.

3.1 Voimakas nenäverenvuoto

Yleensä nenäverenvuoto on vaaratonta, mutta joskus vuoto voi olla todella runsasta ja vaatia jopa lääkärin hoitoa. Verenvuoto voi johtua esimerkiksi runsaasta niistämisestä, kuivista limakalvoista tai nenään kohdistuneesta iskusta. Voimakkaassa nenäverenvuodossa toimi näin:

1. Pyydä autettavaa istumaan etukumarassa asennossa. Tässä asennossa veri ei valu
2. nieluun.
3. Käske autettavan niistää vuotava sierain tyhjäksi verihyytymistä.
4. Paina vuotavaa sierainta nenärustoa vasten noin 15 min.
5. Pidä autettavan niskassa kylmää.

Jos vuoto ei lakkaa, ota yhteys vanhempaan tai toimita autettava lääkäriin.

3.2 Pienet haavat ja naarmut

1. Huuhtelee haava vedellä
2. Suojaa haava laastarilla

3.3 Liukastumiset ja pienet kuhmut

Pidä kylmää 15 min ajan vaurioituneella alueella

3.4 Vedestä pelastaminen: autettava tajuissaan veden pinnalla

1. Ensi sijassa tarjoa autettavalle joku apuväline, johon tarttua, esimerkiksi pelastusrengas tai pelastuskeppi ja auta altaan reunalle.
2. Jos sinun täytyy mennä veteen auttamaan, ota mukaasi jokin pelastusväline (pelastusrengas), johon autettava voi tarttua, ettei hän tartu pelastajaan ja paina sinua veden alle.
Lähesty autettavaa pelastusuinnilla aina takaapäin -> näin pääset autettavan luokse turvallisesti vaarantamatta omaa turvallisuuttasi.

3.5 Vedestä pelastaminen: autettava tajuttomana pinnalla tai uima-altaan pohjalla

1. Soita 112
2. Autettava uima-altaan pohjalla: Lähesty autettavaa takaapäin ja tuo hänet rauhallisesti pintaan.

3. Käänä autettava selälleen veden pinnalla.
4. Pidä autettavan kasvot veden pinnalla, ettei hengitysteihin mene enempää vettä.
5. Hinaa autettava mahdollisimman nopeasti altaan reunalle -> nosta hänet altaasta pois ja aloita tarvittava ensiapu.

Hukkumistilanteessa aina ensin viisi puhallusta -> sen jälkeen jatka normaalia painelu-puhallus elvytystä: painallus 30 kertaa / puhallus 2 kertaa, kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai voimasi loppuvat.

3.6 Toiminta sairauskohtauksissa

1. Selvitä mitä on tapahtunut. Onko autettava kaatunut, pyörtynyt, kouristellut.
 2. Tarkista onko autettava heräteltävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla.
 3. Soita hätänumeroon 112, jos autettava ei herää puhutteluun ja ravisteluun.
 4. Aseta puhelin kaiutintoiminnolle, jotta voit jatkaa auttamista.
 5. Avaa hengitystiet ja tarkista, hengittääkö autettava normaalisti.
 6. Jos autettava hengittää normaalisti, käänä hänet kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi.
 7. Seuraa autettavan tilaa ammattiavun tulon saakka.
 8. Soita 112 uudestaan, jos tila selkeästi muuttuu.
 9. Järjestä opastus ja esteetön kulku autettavan luokse.
- Jos autettava ei hengitä aloita painelu-puhalluselvytys 30:2.

3.7 Tajuttomuus

1. Jos henkilö menettää äkillisesti tajuntansa tai näyttää elottomalta, selvitä heti onko hän herätettävissä puhuttelemalla tai ravistelemalla.
 2. Jos hän ei reagoi, hälytä apua ja tee itse tai pyydä joku paikalla olijoista tekemään hätäilmoitus. Noudata hätäkeskuksen ohjeita.
 3. Avaa hengitystiet ja tarkista hengitys.
- Jos hengitys on normaali, käänä henkilö kylkiasentoon. Jos henkilö ei hengitä, aloita elvytys.

3.8 Elvytystilanne

1. Jos henkilö menettää tajuntansa, selvitä, onko hän herätettävissä: puhuttele ja ravistele.
 - Jos henkilö ei herää, soita 112. Aseta puhelin kaiutintoiminnolle ja jatka auttamista.
2. Aseta autettava selälleen ja selvitä hengittääkö hän normaalisti:
 - Avaa hengitystie päätä ojentamalla, leuankärjestä kohottamalla.
 - Tunnustele poskellasi ilmapirtaa, katso rintakehän liikettä.
3. Autettava ei hengitä normaalisti. Aloita paineluelvytys, paina 30 kertaa:
 - Aseta kämmentyvi keskelle autettavan rintalastaa, toinen käsi alemman päälle.
 - Paina rintalastaa kohtisuoraan alaspäin 30 kertaa.
4. Jatka elvytystä puhaltamalla 2 kertaa:
 - Avaa hengitystie, sulje autettavan sieraimet, peitä suullasi autettavan suu ja puhalla rauhallisesti 2 kertaa, rintakehä nousee (liikkuu).
5. Jatka rytmillä 30:2, kunnes ensihoitopalvelu ottaa vastuun tai autettava virkoaa.

6. Toisen jatkaessa elvytystä, toinen auttaja aloittaa defibrillaattorin käytön.

- Kun avaat defibrillaattorin kannen, laite neuvoo selkeästi, kuinka tulee toimia.
- Defibrilloitaessa tulee huomioida, ettei potilas ole kosketuksissa veden kanssa.

Veden varasta pelastetun ja elottoman ihmisen sekä lapsen elvytys aloitetaan aina viidellä alkupuhalluksella. Jos vedestä pelastetun suu on täynnä vettä, se poistetaan ennen elvytyksen aloittamista kallistamalla ihminen hieman kyljelleen ja tyhjentämällä suu vedestä.

3.9 Toiminta tulipalon sattuessa

Tulipalon sattuessa uimahallilla on paloilmoitinjärjestelmä, joka lähettää palohälytyksen soidessa ilmoituksen suoraan paloasemalle. Uimahallin sisäinen tiedotus palohälytyksen sattuessa hoidetaan kuuluttamalla valvomosta.

1. Pelasta itsesi ja vastuuryhmäsi uimarit. Laske oman ryhmäsi uimarit! Varmista, että kaikki vastuullasi olevat poistuvat hallista.
2. Hälytä pelastuslaitos soittamalla hätänumeroon 112
3. Pienen palon alun voit yrittää sammuttaa itse jauhesammuttimella, sammutuspeitteellä tai vedellä. Rajoita paloa sulkemalla ovet ja ilmastointi. Ilmastoinnin sulku sijaitsee kuntosalin tuulikaapissa.
4. Ohjaa ihmiset turvaan. Hätätilanteessa suojana toimii liikuntahalli, jonka avain on allasosaston valvomossa.
5. Opasta palokunta paikalle ja järjestä heille esteetön pääsy kohteelle.

3.10 Toiminta kloorivuodon / rikkivuodon sattuessa

1. Pelasta itsesi ja vastuuryhmäsi uimarit. Varmista, että kaikki vastuullasi olevat poistuvat hallista, laske uimarit.
2. Hälytä pelastuslaitos, soittamalla hätänumeroon 112
3. Ohjaa ihmiset turvaan. Hätätilanteessa suojana toimii liikuntahalli, jonka avain on allasosaston valvomossa.
4. Opasta palokunta paikalle ja järjestä heille esteetön pääsy kohteelle.

3.11 Toiminta sähkökatkon sattuessa

Sähkökatko pysäyttää ilmastoinnin, vedenpuhdistusjärjestelmän ja vedensyötön. Uimahallissa on varavalaistus-järjestelmä, jonka tarkoituksen on turvata toiminnan keskeyttäminen sähkökatkotilanteessa. Sähkökatkon sattuessa asiakkaat tulee ohjata ylös altaasta pukuhuoneisiin. Sähköiset pukukaapit tulee avata 30 min kuluessa sähkökatkon alkamisesta.

1. Hallin kokonaan pimetessä kaikkien uimareiden on välittömästi noustava altaista.
2. Ryhmän vastuuhenkilö ohjaa ryhmänsä rauhallisesti altaan reunalle odottamaan lisäohjeita. Soita päivystävälle laitospäivystys 24/7 p. 040 838 0160. Noudata laitospäivystäjien ohjeita.

3.12 Toiminta uloste tai oksennusvahingon sattuessa

Uimahallin ollessa kiinni ja oksennus tai ulostevahingon sattuessa seuran harjoitusvuorolla toimii näin:

Vesihieronta-allas, opetusallas ja kahluuallas on samassa vesikierrossa

- Poista uimarit kaikista näistä altaista, jos jossakin sattuu vahinko

Hyppyallas ja kuntouintiallas on samassa vesikierrossa

- Poista uimarit kummastakin altaasta, jos toisessa sattuu vahinko

Jumppa-allas (kuutio-allas)

- Tässä altaassa on oma vesikierto, poista uimarit vain tästä altaasta

Kun olet poistanut uimarit altaasta / altaista, soita Kiinteistöhuollon päivystykseen 040-8380160

Alla olevat ohjeet löytyvät myös seuran sinisestä kansiossa, ”ohjeita aamutiimille” dokumentista.

4 LASTEN JA NUORTEN TURVALLISUUTTA JA KOSKEMATTOMUUTTA EDISTÄVÄT TOIMET

Iisalmen Uimarit ry on sitoutunut toimintatapoihin, joilla edistetään lasten ja nuorten turvallisuutta harrastustoiminnassa. Toimintaohjeen tarkoituksena on turvata lasten ja nuorten koskemattomuus ja ennaltaehkäistä turvallisuutta vaarantavia tekoja ja tapahtumia. Turvallisuudella ja koskemattomuudella tarkoitetaan:

- lapsen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista
- lapsen henkilökohtaista koskemattomuuden kunnioitusta
- lapsen turvallisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista
- lapsen suojelemista seksuaalirikoksilta, väkivaltarikollisuudelta, houkuttelulta huumeiden käyttöön ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä.

Iisalmen Uimarit ry tavoitteena on luoda päihteetön, väkivallaton ja turvallinen ympäristö harrastamiselle. Toimintaohjeessa kuvatuilla toimintatavoilla edistetään lapsia ja nuoria suojaavan toimintakulttuurin syntymistä, tuetaan alaikäisten turvallista osallistumista, sekä vahvistetaan lasten ja nuorten tietoisuutta omista oikeuksistaan. Iisalmen Uimarit ry hallitus on 1.6.2023 hyväksynyt seurassa käytettäväksi toimintaohjeen **Lasten ja nuorten turvallisuutta ja koskemattomuutta edistävät toimet.**

4.1 Rikostaustan selvittäminen

Suomessa on ollut vuodesta 2003 voimassa laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä. Se koskee lasten parissa työ- ja virkasuhteessa tehtävää työtä. Laki velvoittaa työnantajan tarkistamaan työntekijän rikostaustan laissa mainituissa tilanteissa. Toukokuussa 2014 voimaan tullut laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä koskee lasten parissa tehtävää vapaaehtoistyötä. Se antaa toiminnan järjestäjälle, kuten yhdistykselle tai elinkeinonharjoittajalle, mahdollisuuden tietyin edellytyksin selvittää vapaaehtoisen rikostausta. Seuraavat toimenpiteet on hyväksytty menettelytavoiksi seuran hallituksessa:

- Velvoitetaan seuran toiminnassa työskenteleviltä yli 15-vuotiailta lain mahdollistama rikostaustan selvitys
- Seurassa työskentelevät ja vapaaehtoiset sitoutuvat Säännöt Iisalmen Uimarit ry:ssä lasten- ja nuorten kanssa työskenteleville ja vapaaehtoisille -dokumentin sisältöön, liite 1.

- Tämän lisäksi tullaan vapaaehtoistyötä tekevien rikostaustan selvittäminen arvioimaan tapahtumittain / toiminnoittain erikseen ja velvoittamaan selvityksen tekemiseen niiden tehtävien osalta, jotka katsotaan tarpeelliseksi. Uudet vapaaehtoiset haastatellaan.

4.2 Yhteiset pelisäännöt

Seuran yhteiset pelisäännöt

- Noudatamme seuran sääntöjä
- Noudatamme uimahallin sääntöjä
- Noudatamme seuran tapahtumissa, joissa edustamme seuraa yleisiä hyviä käytöstapoja, reilun pelin sääntöjä ja hyvää urheiluhenkeä.

Ohjaajien ja valmentajien pelisäännöt

- Toimin esimerkillisesti
- Olen ajoissa paikalla ennen harjoituksia
- Kohtelen kaikkia uimareita tasavertaisesti, kannustan heitä ja annan positiivista palautetta heidän kehitymisestään
- Säännöllinen yhteydenpito lasten- ja nuorten vanhempiin
- Sitoudun Säännöt Iisalmen Uimarit ry:ssä lasten- ja nuorten kanssa työskenteleville ja vapaaehtoisille -dokumentin sisältöön
- Toimin vastuullisesti ja turvallisesti
- Kouluttaudun kehittyäkseni valmentajana

Ryhmäkohtaiset pelisäännöt

- Noudatan uimahallin turvallisuus ja muita toimintaohjeita
- Noudatan seuran turvallisuus ja toimintaohjeita
- Harjoituksissa toimin esimerkkinä muille (myös muille uimahallin käyttäjille)
- En kiusaa, enkä syrji
- Käyttäydyn hyvin toisia uimareita kohtaan
- Olen kohtelias
- Noudatan ja kuuntelen ohjaajien ja valmentajien ohjeita
- Käyttäydyn hyvin valmentajia ja ohjaajia kohtaan
- Osallistun harjoituksiin säännöllisesti
- Olen harjoituksissa kaikkien kaveri
- Huolehdin asiallisesti omista ja hallin välineistä
- Ennen kisoja ja kisoissa en syö herkkuja

Vanhempien pelisäännöt

- Olen kiinnostunut lapseni harrastuksesta
- Olen yhteydessä suoraan valmentajaan, päävalmentajaan tai toiminnanjohtajaan mieltäni askarruttavissa asioissa
- Vastaan seuralta saamiini viesteihin

- Osallistun mahdollisuuksien mukaan talkoisiin, harjoitusten valvontaan ja uimareiden kyydyksiin lyhyemmille kilpailumatkoille. Ilmoitan hyvissä ajoin näihin osallistumiseni.

4.3 Seuran ongelmanratkaisumalli ja toiminta ongelmatilanteissa

Häirintä ja ongelmatilanteissa seuran vastuuhenkilönä toimii toiminnanjohtaja, johon on otettava yhteys heti häirintä- tai ongelmatilanteen esille tultua. Toiminnanjohtajan ollessa esteellinen tai jäävi käsittelemään asiaa, varahenkilönä toimii seurakoordinaattori tai seuran hallituksen jäsen. Seurassa toimitaan lasten- ja nuorten edun mukaisesti ja huolehditaan, että häirintä tai hyväksikäyttö eivät jatku. Vastuuhenkilö selvittää kaikki valitukset ja epäilyt ja niihin suhtaudutaan aina vakavasti, olipa kyseessä mikä tahansa ongelmatilanne, esimerkiksi kiusaaminen, syrjintä, sukupuolisiveellisyyden loukkaus tai hyväksikäyttö. Vastuuhenkilö on yhteydessä osapuoliin ja lapsen tai nuoren vanhempiin. On huomattava, että kun puhutaan sukupuolisesta häirinnästä, voi olla kysymys sellaisista tilanteista, joissa ei välttämättä ole kysymys rikoksesta, vaan asiattomasta käytöksestä.

Viestitään selvästi ja totuudenmukaisesti. Varmistetaan, että kaikkia osapuolia, mahdollista epäiltyä, uhria ja uhrin vanhempia kuullaan huolellisesti tapahtuneesta. Huolehditaan siitä, että kaikki osapuolet tietävät, miten valituksen tai epäilyn käsittely etenee toiminnan järjestäjän organisaatiossa ja miten toiminnan järjestäjä on reagoinut asiaan, esimerkiksi tehnyt ilmoituksen lastensuojeluun tai poliisille. Ulospäin viestittäessä huolehditaan osapuolten oikeusturvasta.

Jos on syytä epäillä, että kysymyksessä on rikos eli rikoslaissa mainittu teko, on otettava viipymättä yhteyttä poliisiin ja lastensuojeluviranomaiseen. Vastuuhenkilö on yhteydessä myös lapsen tai nuoren vanhempiin. Lastensuojeluviranomaisen on ilmoitettava poliisille, jos on perusteltua syytä epäillä, että lapseen on hänen kasvuympäristössään kohdistunut rikos. Poliisi selvittää, onko tapahtunut rikos, missä olosuhteissa se on tapahtunut ja keitä asia koskee.

5 LIITE 1: SÄÄNNÖT IISALMEN UIMARIT RY:SSA LASTEN- JA NUORTEN KANSSA TYÖSKENTELEVILLE JA VAPAAEHTOISILLE

Säännöt Iisalmen Uimarit ry:ssa lasten- ja nuorten kanssa työskenteleville ja vapaaehtoisille

Kunnioittava puhetyyli

Lapsille ja nuorille tulee puhua rohkaisten ja itsetuntoa vahvistaen. Lapsia ja nuoria ei saa vähätellä, haukkua, uhkailla tai nöyryyttää missään tilanteessa. Rasistista tai syrjivää kielenkäyttöä ei sallita missään tilanteessa. Ketään ei jätetä vaille huomiota.

Kunnioittava kurinpito

Jos lapsi tai nuori toimii väärin, on tilanteeseen puututtava reilusti, kunnioittavasti ja lapsen kehitystason huomioiden. Lapsille ja nuorille tulee antaa selkeät ohjeet, ja huonoa käyttäytymistä ilmetessä antaa mahdollisuus pyytää anteeksi ja korjata toimintaansa. Lapsen ja nuoren kanssa tulee keskustella rauhallisesti ja asiallisesti tapahtuneesta.

Kaikenlaiset fyysiset, nöyryyttävät tai pelottavat rangaistukset ovat kielletty.

Seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä on kielletty

Seksuaalista häirintää on esimerkiksi seksuaalissävytteiset vitsit ja huomautukset, kehon ja ulkonäön kommentointi, epäasiallisten viestien lähettämien, seksuaalisesti vihjailevat eleet tai ilmeet, seksuaaliset puheet tai kaksimieliset vitsit, homottelu tai huorittelu, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset, epäasialliset seksuaaliset viestit, kuvat ja videot ja seksiä koskevat ehdotukset tai vaatimuksista.

Sukupuoleen perustuvaa häirintää on esimerkiksi halventava puhe toisesta sukupuolesta tai toisen sukupuolen alentaminen.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus koskemattomuuteen

Fyysisen kontaktin tulee aina perustua lapsen tai nuoren tarpeeseen, esimerkiksi ohjaamiseen ja avustamiseen, kannustamiseen sopivalla tavalla tai lohduttamiseen. Lapsella tai nuorella on oikeus kieltäytyä fyysisestä kontaktista milloin vain ellei siitä kieltäytyminen uhkaa hänen turvallisuuttaan.

Jos nuoresta tai lapsesta kiinnipitäminen on välttämätöntä hänen toiveidensa vastaisesti, esimerkiksi tilanteessa, jossa lapsi tai nuori voi vahingoittaa itseä tai muita on siitä kerrottava heti tilanteen päätyttyä seuran johdolle.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus päihteettömään harrastusympäristöön

Valmentajat ja muut lasten ja nuorten kanssa työskentelevät aikuiset eivät käytä alkoholia tai muita päihteitä, eivätkä ole päihteiden vaikutuksen alaisena lasten tai nuorten läsnä ollessa. Valmentajat tai muut lasten ja nuorten kanssa työskentelevät aikuiset eivät tarjoa alkoholia tai päihteitä urheilijoille tai kannusta heitä käyttämään päihteitä.

Ammatillisten rajojen noudattaminen

Valmentaja tai muu urheilijan tukijoukkoon kuuluva aikuinen ei...

- ...flirttaile alaikäisen urheilijan kanssa, vaikka urheilija pyrkisi flirttailemaan aikuisen kanssa. Jos alaikäinen urheilija ihastuu valmentajaan, on valmentajan pidettävä ammatillinen rooli, ja torjuttava nuoren lähestymisyritkset kunnioittavasti.
- ...utele urheilijan yksityiselämästä ellei ole huolissaan tämän turvallisuudesta. Tässä tapauksessa asiasta on ilmoitettava myös seuran johdolle.
- ...tarjoa kyytiä yksittäisille harrastajille ilman vanhempien lupaa.
- ...pyri jatkuvaan kanssakäymiseen urheilijan kanssa harrastuksen ulkopuolella tai siihen liittymättömissä asioissa esimerkiksi soittelemalla tai viestittelemällä.
- ...peseydy tai pukeudu urheilijoiden kanssa samassa tilassa samaan aikaan ellei se ole seurassa määritelty soveliaaksi. Julkisissa pukuhuoneissa lasten ja nuorten turvallisuus on kuitenkin taattava ja tiloja valvottava jos tarpeen.
- ...nuku samassa tilassa lasten ja nuorten kanssa yksin. Nukkumistilojen valvojana tulee aina olla vähintään kaksi aikuista.
- ...kutsu urheilijaa kotiinsa ellei muitakin urheilijoita tai valmentajia ole läsnä.
- ...järjestä kahdenkeskisiä harjoituksia. Harjoituksissa tulee olla vähintään kaksi urheilijaa läsnä tai muita paikalla olijoita.
- ...pidä matkoilla ollessaan kahdenkeskisiä tapaamisia kummankaan huoneessa, vaan aina julkisissa tiloissa.
- ...anna urheilijalle lahjoja tai rahaa.

Valvon näiden sääntöjen toteutumista ja sitoudun noudattamaan niitä

Jos näen kenenkään rikkovan näitä sääntöjä, ilmoitan asiasta välittömästi seuran johdolle. Kuuntelen ja suhtaudun vakavasti jos lapsi tai nuori kertoo itseensä kohdistuvasta epäasiallisesta käytöksestä. Jos huoleni herää lapsen tai nuoren hyvinvoinnista, kerron asiasta välittömästi seuran johdolle.

Olen lukenut ja ymmärtänyt säännöt ja sitoudun toimimaan niiden mukaisesti

Aika ja paikka _____

Allekirjoitus ja nimenselvennys _____

Lähteet:

Guidelines to prevent sexual harassment and abuse in sports. Norwegian Olympic and Paralympic Committee and confederation of sports.
Turpeinen, Antti 2018. Poliisin tietoon tulleet seksuaalirikokset urheilussa 2016-2017. Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyö.
Child safe sport toolkit. Sport Australia. <https://www.sportaus.gov.au>
Safeguarding athletes from harassment and abuse in sport IOC Toolkit for IFs and NOCs. International Olympic Committee.

#etoleyksin

 Väestöliitto